

บทที่ 2

กรอบแนวคิดการจัดทำตัวชี้วัดสถานภาพสตรีไทย

2.1 ความหมายของตัวชี้วัด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ความหมายของตัวชี้วัดหรือดัชนีทางสังคมไว้ดังนี้ คือ

- ตัวชี้ของสังคม
- เปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะคอยนำทางให้เราเดินไปในทางที่ถูกต้องและที่เราต้องการ
- เป็นเครื่องบอกสัญญาณการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ศรีทัตทิมา พานิชพันธ์ ได้ให้คำนิยามว่า ตัวชี้วัดหรือดัชนีทางสังคมเป็นเครื่องวัดลักษณะที่เป็นมาตรฐานของสังคมที่กำหนดไว้เป็นปทัสถาน (normative characters) คือ ใช้วัดความต้องการทางสังคม (Social Needs) และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) ทำให้เราทราบว่า เป้าหมายของสังคม (Social Goals) คืออะไร สิ่งที่ทำไปแล้วได้รับผลดีเพียงไร ควรจะทำอะไรต่อไป โดยที่เป็นการวัดเชิงคุณภาพของสิ่งที่ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมได้กระทำไป

เพ็ญศรี สุโรจน์ ให้ความหมายถึงตัวชี้วัดหรือดัชนี (Indicators) ว่าหมายความว่าสิ่งที่แสดงให้เห็นสภาวะการณ์ของตัวแปร ณ ช่วงเวลาหนึ่ง และสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง

ชัตติยา วรรณสุต ได้สรุปความหมายของตัวบ่งชี้หรือเครื่องชี้ทางสังคมไว้ว่า

- (1) เป็นเครื่องมือที่แสดงหรืออธิบายให้เห็นอาการของปัญหาด้านต่างๆ ซึ่งสามารถทำให้วิเคราะห์ต่อไปถึงสาเหตุของอาการนั้น เพื่อหาแนวทางแก้ไข
- (2) เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นสภาพปัจจุบัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง ผลของการเปลี่ยนแปลงอันจะสามารถวัดได้ถึงการบรรลุเป้าหมาย
- (3) เครื่องชี้อาจจะเป็นได้ทั้งในลักษณะปรนัย (Objective) หรืออัตนัย (Subjective) หรือเชิงคุณภาพ (Qualitative) แม้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นปรนัยและเชิงปริมาณ เพราะสามารถนำมาทดสอบทางสถิติ ได้ง่ายกว่า
- (4) ในยุคแรกเครื่องชี้จะเน้นในด้านเศรษฐกิจ ต่อมาขยายมาเป็นด้านสังคม
- (5) เครื่องชี้ที่จะให้ผลดีควรเป็น Set of Indicators มากกว่าเครื่องชี้ตัวเดียว เพราะเครื่องชี้แต่ละตัวแสดงให้เห็นอาการเพียงบางส่วนไม่ใช่ทั้งหมด
- (6) เครื่องชี้บางตัวสำหรับบางเรื่อง อาจแสดงระดับความแม่นยำต่างกัน เมื่อนำไปใช้กับสภาพแวดล้อมหรือกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน จึงต้องพิจารณาคัดเลือกให้ดี เครื่องชี้ส่วนใหญ่จะวัดผล (Output) แต่อาจสร้างเครื่องชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input) ไว้ด้วยก็ได้ ฯลฯ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ตัวชี้วัด คือ สิ่งบ่งชี้ที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่แสดงให้เห็นสภาพปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมาย ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในสังคม

2.2 กรอบแนวคิดการพัฒนาศตริ

กรอบแนวคิดการพัฒนาศตริใหม่เป็นเรื่องใหม่ในสังคมโลก เป็นเรื่องที่มีการพูดถึงกันมานานมากแล้ว ดังจะเห็นได้จาก กฎบัตรขององค์การสหประชาชาติที่ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2488 ยอมรับในความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย แต่ก็มองความเสมอภาคในแง่ของสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ โดยระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย ดังนี้

“เพื่อบรรลุความร่วมมือระหว่างประเทศในการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานสำหรับทุกคนโดยปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา”

องค์การสหประชาชาติได้มีมติประกาศในปี พ.ศ. 2518 เป็นปีสตรีสากล และประกาศในปี พ.ศ. 2519 -2528 เป็นทศวรรษสตรี ในปี พ.ศ. 2518 นี้เอง องค์การสหประชาชาติ ได้จัดให้มีการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี เป็นครั้งแรกที่กรุงเม็กซิโก ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดเป้าหมายหลักสำหรับปีสตรีสากล คือ ความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ

การประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่กรุงโคเปนเฮเกน ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งเป็นปีถึงทศวรรษสตรี ได้มีการเน้นย้ำถึงหลักการพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการเพื่อทศวรรษสตรี ว่าด้วยความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพว่า ยังมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์และถือเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อทศวรรษสตรี ในช่วง 5 ปีหลังของทศวรรษ พ.ศ. 2523-2528 โดยเน้นเป็นพิเศษที่ 3 องค์ประกอบหลักของการพัฒนา คือ การจ้างงาน สุขภาพอนามัย และการศึกษา นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้เสนอให้มีการปรับปรุงทบทวนแบบฟอร์มและแบบสอบถามที่ใช้ในการสำมะโนประชากร และในการสำรวจต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิง โดยเฉพาะเพื่อวิเคราะห์บทบาทสตรีในการพัฒนา

ในการประชุมครั้งนี้ยังได้มีการทำความเข้าใจกับความเสมอภาคอย่างชัดเจนว่า

“ความเสมอภาคในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าความเสมอภาคทางกฎหมาย, การจัดการเลือกปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังหมายความว่า ความเสมอภาคทางสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและโอกาสสำหรับสตรีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์และผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังด้วย”

ในปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดทศวรรษเพื่อสตรีได้มีการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 3 ขึ้นที่กรุงไนโรบี เพื่อทบทวนและประเมินผลความสำเร็จของทศวรรษสตรี การประชุมครั้งนี้ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ไนโรบีเพื่อความก้าวหน้าของสตรีเพื่อใช้เป็นแผนแม่บทระดับโลกว่าด้วยการส่งเสริมความเสมอภาค การมีส่วนร่วมของสตรีในกระบวนการพัฒนา และการสร้างสันติภาพ แผนปฏิบัติการตาม

ยุทธศาสตร์ในโรบิได้นั้นถึงความสำคัญของกลไกระดับชาติเพื่อความก้าวหน้าของสตรี และมีข้อเสนอแนะให้ทุกประเทศจัดตั้งกลไกระดับชาติขึ้นภายในปี พ.ศ. 2538

ไม่กี่ปีต่อมาองค์การสหประชาชาติ ก็ได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) ในการประชุมสมัชชาสมัยที่ 34 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2522 ซึ่งถือได้ว่าเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเพื่อสิทธิความเสมอภาคของสตรี

ในปี พ.ศ. 2538 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ขึ้น ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เข้าร่วมประชุม 189 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ได้ร่วมลงนามรับรองปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่งอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ แผนปฏิบัติการปักกิ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของนานาชาติต่อการสร้างความเสมอภาคหญิงชาย ได้มีการเน้นย้ำถึงการสร้างกระแสความเสมอภาคหญิงชาย (Gender Mainstreaming) อย่างชัดเจน ทำให้ประเด็นบทบาทหญิงชายและความเสมอภาคกลายเป็นกระแสที่นานาชาติประเทศ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่างให้ความสำคัญและถือเป็นเป้าหมายหลักที่ต้องดำเนินการให้บรรลุผล

ในแผนปฏิบัติการปักกิ่งได้มีการทบทวนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ในโรบิเพื่อความก้าวหน้าของสตรีพบว่า แม้ว่าจะมีความพยายามจากทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่ายแล้วก็ตาม การพัฒนาสตรีก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดประเด็นที่น่าห่วงใยเป็นพิเศษที่ต้องมีการดำเนินการเป็นลำดับแรกๆ ในการพัฒนาสตรีรวม 12 ประเด็น คือ

- สตรีกับความยากจน
- การศึกษาและฝึกอบรมของสตรี
- สตรีและสุขภาพอนามัย
- ความรุนแรงต่อสตรี
- สตรีและความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ
- สตรีและเศรษฐกิจ
- สตรีในอำนาจและการตัดสินใจ
- กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี
- สิทธิมนุษยชนของสตรี
- สตรีและสื่อ
- สตรีและสิ่งแวดล้อม
- เด็กผู้หญิง

นอกจากนั้นยังมีการกล่าวถึงการนำ Gender Mainstreaming มาเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุผลในการพัฒนาและเสริมสร้างพลังสตรีตามประเด็นที่กำหนดไว้ทั้ง 12 ประเด็น โดยระบุไว้ว่า

“...รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ต้องส่งเสริมให้มีนโยบายที่จริงจังและชัดเจนในการที่จะผสมผสานมิติหญิงชายในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่า ก่อนที่จะมีการตัดสินใจใด ๆ ได้มีการวิเคราะห์ผลต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้หญิงและผู้ชายแล้ว”

จากการเน้นย้ำเกี่ยวกับการนำมิติหญิงชายสู่กระแสการพัฒนาหลักตลอดการประชุมที่ปักกิ่ง รวมทั้งที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการปักกิ่งที่ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์จากผู้แทน 189 ประเทศทำให้เกิดกระแสนี้ขึ้นตัวให้ความสนใจประเด็นดังกล่าวอย่างกว้างขวางในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสตรีในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้เข้ารับและกำหนดแนวทางการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง

ในส่วนของประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ก็ได้ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย ดังปรากฏในมาตรา 30 วรรค 2 ที่ระบุว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” และยังได้ย้ำถึงหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับความเสมอภาคไว้ในมาตรา 80 โดยระบุว่า “รัฐต้องส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย” นอกจากนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 ให้มีผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชายในระดับกระทรวง ทบวง กรม และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งสำนักงาน กพ. ได้มีหนังสือที่ นร 0708/23 ลงวันที่ 11 เมษายน 2545 กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชายและศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชายให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสร้างความเข้าใจในแนวคิดและสร้างความตระหนักในบทบาทหญิงชาย และผสมผสาน แนวคิดบทบาทหญิงชายในการทำงานของข้าราชการในส่วนราชการ

การที่จะดำเนินการให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และมติคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย รวมทั้งการดำเนินการตามข้อกำหนดพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ อันจะนำประเทศไทยสู่การเป็นสังคมแห่งความเสมอภาคในที่สุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงาน องค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของความเสมอภาคหญิงชาย และวิธีการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง ซึ่งต้องการข้อมูลที่บ่งบอกถึงความเลื่อมล้ำทางเพศที่เป็นปัญหาในสังคมเพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางและนำไปสู่การแก้ไขความไม่เสมอภาค

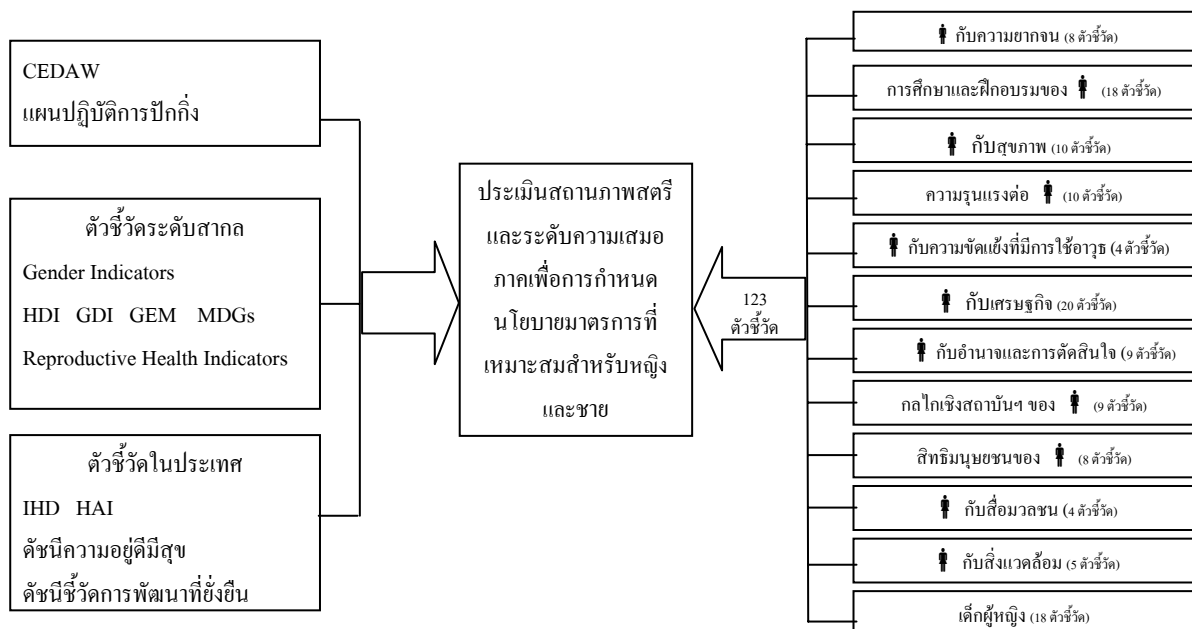
2.3 กรอบแนวคิดการจัดทำตัวชี้วัดสถานภาพสตรีไทย

จากกรอบแนวคิดในการพัฒนาสตรีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาสตรีมีจุดมุ่งหมายหลักคือ การจัดการเลือกปฏิบัติและส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยในระดับสากลนานาชาติ รวมทั้งประเทศไทยต่างก็ยอมรับและแสดงเจตจำนงมุ่งมั่นต่อแนวทางการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วย การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) รวมทั้งปฏิญญาและแผนปฏิบัติการปักกิ่ง การจัดทำตัวชี้วัดสถานภาพสตรีไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะวัดความเปลี่ยนแปลง หรือบ่งบอกถึงระดับความสำเร็จในการดำเนินงานเพื่อประเมินถึงการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงเป็นเครื่องมือช่วย

ในการระบุปัญหา โดยคาดหวังว่าตัวชี้วัดที่จัดทำขึ้นจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาสถานภาพสตรี และส่งเสริมความเสมอภาคในสังคมไทย ดังนี้

- สะท้อนสถานภาพของสตรีและนำไปสู่การแก้ไขความไม่เสมอภาค
- เป็นเครื่องวัดความก้าวหน้าในการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย
- ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่สังคมไม่เคยตระหนักกันมาก่อน
- ชี้ให้เห็นทิศทางของการเปลี่ยนแปลง
- ใช้วัดผลกระทบของนโยบาย แผนงาน และ โครงการ
- ทำให้เห็นประเด็นน่าห่วงใยที่ต้องพิจารณาโดยมีมุมมองมิติหญิงชายมากขึ้น

ในการจัดทำตัวชี้วัดสถานภาพสตรีไทย ได้รวบรวมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี ตามประเด็นห่วงใยทั้ง 12 ประเด็นตามแผนปฏิบัติการปักกิ่งที่มีอยู่ทั้งในระดับสากลและในประเทศไทย เพื่อนำมาพิจารณาคัดเลือกให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

รูปที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการจัดทำตัวชี้วัดสถานภาพสตรี

ตัวชี้วัดระดับสากล

- Gender Indicators : ตัวชี้วัดที่ ESCAP ได้พัฒนาขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2546 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามพันธกรณีต่างๆ เพื่อพัฒนาสถานภาพสตรีและส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการปักกิ่งในประเด็นห่วงใย 12 ประเด็น รวม 152 ตัวชี้วัด
- HDI (Human Development Index) : เป็นดัชนี ซึ่ง UN ได้พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนามนุษย์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 โดยมี 3 องค์ประกอบ คือ
 - ความยืนยาวของชีวิต (อายุขัยเฉลี่ยแรกเกิด)

- สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา (อัตราการรู้หนังสือในผู้ใหญ่ และอัตราการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา)
- รายได้ในประเทศ (ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว)

● GDI (Gender-Related Development Index) : เป็นดัชนีที่ใช้ประเมินสถานภาพการพัฒนาคน เหมือน HDI แต่ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างหญิง-ชายในตัวชี้วัดต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่ง GDI ก็คือ HDI ที่ปรับให้แสดงความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย ยังมีความแตกต่างกันมาก ค่า GDI ก็จะต่ำกว่า ค่า HDI มาก

● GEM (Gender Empowerment Measure) : เป็นดัชนีที่วัดความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงชาย โดยดูในประเด็นหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ การเมืองและการตัดสินใจ โดยวัดจากสัดส่วนของ ผู้หญิงในรัฐสภา สัดส่วนผู้หญิงในระดับผู้บริหารและผู้จัดการ สัดส่วนผู้หญิงในระดับผู้ประกอบวิชาชีพและ ช่างเทคนิค และรายได้ของผู้หญิงเทียบกับของผู้ชาย GEM สะท้อนให้เห็นถึงการได้รับการเสริมพลังของผู้หญิง เพื่อโอกาสในการมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจ การเมืองและการประกอบอาชีพ

● MDGs (Millennium Development Goals) : ตัวชี้วัดที่ UN จัดทำขึ้นเพื่อติดตามผลการพัฒนาตาม เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ 8 ด้าน รวม 48 ตัวชี้วัด ซึ่งประเทศสมาชิกได้รับรองร่วมกันเมื่อเดือน กันยายน 2543

- เป้าหมายหลัก 1 ขจัดความยากจนและหิวโหย (5 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 2 ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (3 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 3 ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรี (4 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 4 ลดอัตราการตายของเด็ก (3 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 5 พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (2 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 6 ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ (7 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 7 รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (8 ตัวชี้วัด)
- เป้าหมายหลัก 8 ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก (16 ตัวชี้วัด)

● Reproductive Health Indicators : จัดทำขึ้นโดย ESCAP เมื่อ พ.ศ. 2543 เพื่อใช้สำหรับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รวม 39 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดในประเทศ

● IHD (Composite Index of Human Deprivation) : ดัชนีความขาดสน จัดทำโดย UNDP ในปี พ.ศ. 2542 ใช้ประเมินภาพรวมของความขาดสนด้อยโอกาส ซึ่งแสดงความก้าวหน้า และความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ด้วยการจัดลำดับ 76 จังหวัด ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ตัว 48 ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีรายได้ (3 ตัวชี้วัด) ดัชนี สุขภาพอนามัย (10 ตัวชี้วัด) ดัชนีการศึกษา (8 ตัวชี้วัด) ดัชนีการจ้างงาน (2 ตัวชี้วัด) ดัชนีที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม (5 ตัวชี้วัด) ดัชนีคมนาคมและการสื่อสาร (4 ตัวชี้วัด) ดัชนีสถานภาพผู้หญิง (12 ตัวชี้วัด)

- HAI (Human Achievement Index) : ดัชนีความก้าวหน้าของคน เป็นดัชนีที่ UNDP จัดทำขึ้นสำหรับประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 โดยนำดัชนีความขัดสนมาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสังคมไทยมากขึ้น เพื่อแสดงความก้าวหน้าของการพัฒนาคนใน 76 จังหวัด มากกว่าจะดูเรื่องความขัดสน HAI มี 8 องค์ประกอบ 40 ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีสุขภาพ (6 ตัวชี้วัด) ดัชนีการศึกษา (7 ตัวชี้วัด) ดัชนีการทำงาน (3 ตัวชี้วัด) ดัชนีรายได้ (4 ตัวชี้วัด) ดัชนีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (4 ตัวชี้วัด) ดัชนีชีวิตครอบครัวและชุมชน (7 ตัวชี้วัด) ดัชนีการคมนาคมและการสื่อสาร (5 ตัวชี้วัด) และดัชนีการมีส่วนร่วม (4 ตัวชี้วัด)

- ดัชนีความอยู่ดีมีสุข : ดัชนีความอยู่ดีมีสุข เป็นดัชนีที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พัฒนาขึ้นเพื่อวัดระดับการพัฒนาที่ครอบคลุมมิติของการดำรงชีวิตของคนไทยที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม โดยมีองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน รวม 25 ตัวชี้วัด ได้แก่ สุขภาพอนามัย (3 ตัวชี้วัด) ความรู้ (3 ตัวชี้วัด) ชีวิตการทำงาน (2 ตัวชี้วัด) รายได้และการกระจายรายได้ (2 ตัวชี้วัด) สภาพแวดล้อม (7 ตัวชี้วัด) ด้านชีวิตครอบครัว (4 ตัวชี้วัด) และการบริหารจัดการที่ดี (4 ตัวชี้วัด)

- ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน : ดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย เป็นดัชนีที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและสถาบันคีนันแห่งเอเชียพัฒนาขึ้น โดยมุ่งวัดการพัฒนาทั้ง 3 มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณภาพ โดยมีตัวชี้วัดทั้งหมด 38 ตัวชี้วัด มิติเศรษฐกิจ (12 ตัวชี้วัด) มิติสังคม (13 ตัวชี้วัด) มิติสิ่งแวดล้อม (13 ตัวชี้วัด)